

INFOTEHNOLOOGIA

Sõnavara

Osa 37: Biomeetria

Information technology

Vocabulary

Part 37: Biometrics

(ISO/IEC 2382-37:2022)

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- Euroopa standardi EN ISO/IEC 2382-37:2023 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis jõustumisteate meetodil vastu võetud originaalversioonil. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina inglise keeles oktoobris 2023;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2024. aasta märtsikuu numbris.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 04 „Infotehnoloogia“, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Standardi on tõlkinud Cybernetica AS, standardi on heaks kiitnud EVS/TK 04.

Standardi mõnedele sätetele on lisatud Eesti olusid arvestavaid märkusi, selgitusi ja täiendusi, mis on tähistatud Eesti maatahisega EE.

Euroopa standardimisorganisatsioon on teinud Euroopa standardi EN ISO/IEC 2382-37:2023 rahvuslikele liikmetele kättesaadavaks 20.09.2023.

Date of Availability of the European Standard EN ISO/IEC 2382-37:2023 is 20.09.2023.

See standard on Euroopa standardi EN ISO/IEC 2382-37:2023 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus ning sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.

This standard is the Estonian [et] version of the European Standard EN ISO/IEC 2382-37:2023. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation and Accreditation. It has the same status as the official versions.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 01.040.35; 35.020

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autoriõiguse kaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusega: Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

English Version

**Information technology - Vocabulary - Part 37: Biometrics
(ISO/IEC 2382-37:2022)**

Technologies de l'information - Vocabulaire - Partie 37:
Biométrie (ISO/IEC 2382-37:2022)

Informationstechnik - Begriffe - Teil 37: Biometrie
(ISO/IEC 2382-37:2022)

This European Standard was approved by CEN on 24 August 2023.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the CEN-CENELEC Management Centre or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the CEN-CENELEC Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Republic of North Macedonia, Romania, Serbia, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Türkiye and United Kingdom.



EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

CEN-CENELEC Management Centre: Rue de la Science 23, B-1040 Brussels

SISUKORD

EUROOPA EESSÕNA.....	3
EESSÕNA.....	4
SISSEJUHATUS.....	5
1 KÄSITLUSALA.....	6
2 NORMIVIITED.....	6
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	6
3.1 Üldmõistete terminid	6
3.2 Biomeetriasüsteemide terminid.....	7
3.3 Biomeetriasüsteemides olevate andmete terminid.....	9
3.4 Seadmete terminid.....	16
3.5 Talitluse terminid	16
3.6 Interaktsiooni terminid.....	19
3.7 Personaliterminid.....	25
3.8 Rakendamise terminid.....	28
3.9 Sooritusvõime terminid	29
Kirjandus.....	35
Terminite tähestikregister	36

EUROOPA EESSÕNA

Dokumendi ISO/IEC 2382-37:2022 teksti on koostanud ISO tehniline komitee ISO/IEC JTC 1 „Information technology“ ning selle on standardina EN ISO/IEC 2382-37:2023 üle võtnud tehniline komitee CEN/TC 224 „Personal identification and related personal devices with secure element, systems, operations and privacy in a multi sectorial environment“, mille sekretariaat haldab AFNOR.

Euroopa standardile tuleb anda rahvusliku standardi staatus kas identse tõlke avaldamisega või jõustumisteatega hiljemalt 2024. a märtsiks ja sellega vastuolus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2024. a märtsiks.

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et dokumendi mõni osa võib olla patendiõiguse objekt. CEN ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest.

See dokument asendab standardit EN 17054:2019.

Igasugune tagasiside ja küsimused selle dokumendi kohta tuleks suunata dokumendi kasutaja rahvuslikule komiteele. Täielik loetelu nende organisatsioonide kohta on leitav CEN-i veebilehelt.

CEN-i/CENELEC-i sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Põhja-Makedoonia Vabariik, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Serbia, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari ja Ühendkuningriik.

Jõustumisteade

CEN on dokumendi ISO/IEC 2382-37:2022 teksti muutmata kujul üle võtnud kui EN ISO/IEC 2382-37:2023.

EESSÕNA

ISO (International Organization for Standardization) on ülemaailmne rahvuslike standardimisorganisatsioonide (ISO rahvuslike liikmesorganisatsioonide) föderatsioon. Tavaliselt tegelevad rahvusvahelise standardi koostamisega ISO tehnilised komiteed. Kõigil rahvuslikel liikmesorganisatsioonidel, kes on mingi tehnilise komitee pädevusse kuuluvast valdkonnast huvitatud, on õigus selle komitee tegevusest osa võtta. Selles töös osalevad ka ISO-ga seotud rahvusvahelised riiklikud organisatsioonid ning vabaühendused. Kõigis elektrotehnika standardimist puudutavates küsimustes teeb ISO tihedat koostööd Rahvusvahelise Elektrotehnikakomisjoniga (IEC).

Selle dokumendi väljatöötamiseks kasutatud ja edasiseks haldamiseks mõeldud protseduurid on kirjeldatud ISO/IEC direktiivide 1. osas. Eriti tuleb silmas pidada eri heakskiidukriteeriumeid, mis on eri liiki ISO dokumentide puhul vajalikud. See dokument on kavandatud ISO/IEC direktiivide 2. osas esitatud toimetamisreeglite kohaselt (vt www.iso.org/directives või www.iec.ch/members_experts/refdocs).

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et dokumendi mõni osa võib olla patendiõiguse objekt. ISO ja IEC ei vastuta sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise ega selgumise eest. Dokumendi väljatöötamise jooksul väljaselgitatud või selgunud patendiõiguste üksikasjad on esitatud peatükis „Sissejuhatus“ ja/või ISO-le saadetud patentide deklaratsioonide loetelus (vt www.iso.org/patents) või IEC-le saadetud patentide deklaratsioonide loetelus (vt <https://patents.iec.ch>).

Mis tahes selles dokumendis kasutatud äriiline käibenimi on kasutajate abistamise eesmärgil esitatud teave ja ei kujuta endast toetusavaldust.

Selgitused standardite vabatahtliku kasutuse ja vastavushindamisega seotud ISO eriomaste terminite ja väljendite kohta ning teave selle kohta, kuidas ISO järgib WTO tehniliste kaubandustõkete lepingus sätestatud põhimõtteid, on esitatud järgmisel aadressil: www.iso.org/iso/foreword.html. IEC-s vt: www.iec.ch/understanding-standards.

Dokumendi on koostanud ühendatud tehnilise komitee ISO/IEC JTC 1 „Information technology“ alamkomitee SC 37 „Biometrics“.

Kolmas väljaanne tühistab ja asendab teist väljaannet (ISO/IEC 2382-37:2017), mis on tehniliselt üle vaadatud.

Peamised muudatused on järgmised:

- 2017. aasta väljaande mõningaid termineid on muudetud;
- on lisatud uusi biomeetriasüsteemide termineid (alates [37.02.08](#)), termineid biomeetriasüsteemides olevate andmete (alates [37.03.42](#)), seadmete ([37.04.02](#)) ning interaktsiooni kohta (alates [37.06.33](#)), personalitermineid (alates [37.07.26](#)) ning sooritusvõime termineid (alates [37.09.23](#)).

Standardisarja ISO/IEC 2382 kõikide osade loetelu on leitav ISO ja IEC veebilehtedelt.

Igasugune tagasiside või küsimused selle dokumendi kohta tuleks suunata dokumendi kasutaja rahvuslikule standardimisorganisatsioonile. Täielik loetelu nende organisatsioonide kohta on leitav veebilehtedelt www.iso.org/members.html ja www.iec.ch/national-committees.

SISSEJUHATUS

Selle dokumendi otstarve on esitada biomeetriaalaste mõistete süstemaatiline kirjeldus ning selgitada terminikasutust selles valdkonnas. Biomeetria ala on tükeldatud alamvaldkondadeks.

Dokument on mõeldud biomeetria standardiseerijatele ning vastavate standardite kasutajatele.

Dokumendis endas määratletud termineid tuleb mõista biomeetriaalvaldkonna kontekstis. Kui termin esineb mitmes teemavaldkonnas, siis on sobiv valdkond märgitud määratluse ette, märkide „<“ ja „>“ vahele.

Kursiivkirjas sõnad on defineeritud siinsamas dokumendis. Tavalise šriftiga sõnu tuleb mõista loomuliku keele tähenduses. Dokumendis kasutatud loomuliku keele terminite autoriteetne allikas on Concise Oxford English Dictionary (COED), Thumb Index Edition (tenth edition, revised, 2002).

EE MÄRKUS Kuna eestikeelses tõlkes kasutatakse kursiivi võõrkeelsete terminite märkimiseks (nt *biometric*), siis selles dokumendis kursiivkirja defineeritud sõnade puhul ei kasutata.

Iga üksiku termini numbriline indeks selles dokumendis algab osisega „37“ ja viitab ühendatud tehnilise komitee ISO/IEC JTC 1 konkreetsele alamkomiteele, kes terminid lõi. Selline lähenemine on kooskõlas ISO/IEC 2382 ülejäänud osadega. Kirje järjekorranumbri teine positsioon (37.xx) märgib mõistekaardil vastava valdkonna kõrgeimat taset, kuhu termin peamiselt kuulub. See on kooskõlas standardi ISO 10241-1:2011 jaotises 5.1.2 kirjeldatud „süstemaatilise järjestusega“, kus päis peegeldab mõistesüsteemi. Dokumendi esimeses redaktsioonis (ISO/IEC 2382-37:2012) oli „süstemaatilise järjestusega“ kooskõlas ka numbrilise indeksi kolmas positsioon (37.xx.yy), suurenedes mõistekaardi iga kõrgtaseme kategooria piires üldiseimast kõige spetsiifilisema suunas. Praeguse redaktsiooni koostamisel otsustati uued terminid igas kategoorias lisada vastava jaotise lõppu nii, et varasemate, 2012. a redaktsioonist pärit terminite numeratsioon ei muutuks. Selle tulemusel vastab kirjenumbri kolmas positsioon standardi ISO 10241-1:2011 jaotises 5.1.3 kirjeldatud segajärjestusele.

Nii lisatakse sellesse dokumenti iga uuendatud versiooni terminid partiidena ja tähestiku järjekorras. Sel moel säilib terminite numeratsioon ning terminitele saab viidata järjepidevalt.

Terminid selles dokumendis on esitatud temaatiliste alampealkirjade all.

Artikli ülesehitus järgib standardi ISO 10241-1 suuniseid. Artikli elemendid (kui nad on esindatud) on kirjeldatud sellises järjekorras:

- termini unikaalne number (kohustuslik),
- eelistermin(id) (kohustuslik),
- lubatav(ad) termin(id),
- taunitav(ad) termin(id),
- määratlus (kohustuslik),
- näide või näited,
- märkus(ed).

Terminite tähestikregister sisaldab eelist termineid ja lubatavaid termineid.

1 KÄSITLUSALA

Dokument esitab süstemaatilise kirjelduse biomeetriavaldkonna neist mõistetest, mis puutuvad inimolendite eristamisse. Ühtlasi esitab see dokument eelisterminite vastavuse varasemates biomeetriaalastes rahvusvahelistes standardites kasutatud terminivariantidega, selgitades seeläbi terminikasutust valdkonnas.

Dokument ei käsitle (terminitega kaetud) mõisteid infotehnoloogia, kujutuvastuse, bioloogia, matemaatika vms valdkonnast. Biomeetria kasutab sääraseid teadmusvaldkondi aluspõhjuna.

Biomeetria kasutusviisidega seotud terminid jäävad põhimõtteliselt väljapoole selle dokumendi käsitusala.

2 NORMIVIITED

Selles dokumendis ei ole normiviiteid.

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

ISO ja IEC hoiavad alal standardimisel kasutamiseks olevaid terminoloogiaandmebaase järgmistel aadressidel:

- ISO veebipõhine lugemisplatvorm: kättesaadav veebilehelt <https://www.iso.org/obp/>;
- IEC Electropedia: kättesaadav veebilehelt <https://www.electropedia.org/>.

3.1 Üldmõistete terminid

37.01.01

biomeetiline; biomeetria- (*biometric, adj*)
biomeetriasse ([37.01.03](#)) kuuluv või puutuv

MÄRKUS 1 *Biometric* kasutamine nimisõnana, näiteks biomeetrilise karakteristiku ([37.01.02](#)) tähenduses on ebasoovitav¹.

NÄIDE 1 Väär kasutamine nr 1: ICAO otsustas, et nagu on *biometric*, mis on reisidokumentide praktilisteks otstarveteks sobivaim.

NÄIDE 2 Õige kasutamine nr 1: ICAO otsustas, et näotuvastus on *biometric mode* ([37.02.05](#)), mis on reisidokumentide praktilisteks otstarveteks sobivaim.

NÄIDE 3 Väär kasutamine nr 2: Minu passis jäädvustatud *biometric* on näopilt.

NÄIDE 4 Õige kasutamine nr 2: Minu passis jäädvustatud *biometric characteristic* on näopilt.

MÄRKUS 2 Alates 19. sajandi lõpust on terminit biomeetria (*biometrics, biometry*) kasutatud bioloogiateadustes, sealhulgas asjasepuutuvates meditsiiniteadustes, üldise igat liiki andmete loendamise, mõõtmise ja statistilise analüüsi tähenduses.

37.01.02

biomeetrik (*biometric characteristic*)
EBASOOVITATAV: *biometric*

¹ EE MÄRKUS Eesti keeles saab biomeetrik olla ainult nimisõna, seega pole mõistlik jälgendada keeldu kasutada terminit *biometric* nimisõnana.